

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Klimatångest? Klimatförändringen är framför allt en politisk fråga

Pirjatanniemi, Elina

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 01/01/2019

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Pirjatanniemi, E. (2019). Klimatångest? Klimatförändringen är framför allt en politisk fråga. *Hufvudstadsbladet*, (14.3.), —. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020100883175>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Klimatångest?

Oron för klimatförändring har startat en global rörelse som är värd en eloge. Som ett led i detta har politiker runtom i världen fått utstå skarp kritik för sin passivitet i klimatfrågan. Människornas individuella val har skuldbelagts. Företagens agerande har ställts under lupp. Unga har drabbats av klimatångest.

Om klimatförändringen var ett enkelt fenomen, skulle vi förstås ha fixat det redan. Men så är inte fallet. Om vi vill hantera klimatförändringens följder, måste mycket i våra samhällen tänkas om. Framför allt krävs det förändringsvilja. Det i sin tur uppstår sällan genom befallning eller moraliserande.

Eftersom klimatförändringen berör så många områden i samhället, lyfter den även fram våra ideologiska motsättningar. Då kan man välja att orubbligt stå fast vid sin syn eller tänka mer strategiskt. Om man vill nå snabba resultat, kan man inte förvänta sig enighet i alla frågor. Samtidigt skulle det vara viktigt att få så många som möjligt med, annars har våra gärningar för liten effekt. Det borde alltså vara möjligt att bli klimatsmart på många olika sätt.

Kommunikationen kommer att spela en stor roll i vår strävan efter mer hållbart samhälle. I detta sammanhang kan erfarenheterna från människorättsfältet vara nyttiga.

Under de senaste åren har arbetet för mänskliga rättigheter blivit betydligt svårare. Därför har vi blivit tvungna att hitta på smartare sätt att kommunicera. En viktig lärdom har varit att man inte ska ödsla tid på dem som inte kan övertygas. Man ska inte använda tid till att käftas med klimatskeptiker. Fokus bör vara på den rörliga mitten, dvs. på människor som inte förhåller sig starkt för eller mot klimatförändring.

Denna grupp är svårhanterlig, eftersom den är blandad. Man bör med andra ord vara redo att kommunicera olika med olika slags grupper. Det är helt annat att tala med en ensamförsörjare som knappt får vardagen att gå ihop än med någon från den resursstarka medelklassen. Den köttätande bilisten ska ej heller glömmas bort. Viktigast är att lyssna på dem som man vill övertyga. Om vi inte vill förstå dem, varför skulle de vilja förstå oss?

I människorättsarbetet koncentrerar vi oss ofta på fel och misstag. Det negativa budskapet skapar lätt hopplöshet. Läget är analogt med klimatförändringen. Det är essentiellt att visa att mänskligheten inte står handfallen inför de här utmaningarna. De positiva berättelserna ska ges utrymme, de ger kraft att jobba vidare.

Klimatförändringen beskrivs ofta i apokalyptiska ordalag. Vi ska dock inte lockas av tänkandet där ändamålet helgar medlen. Vi bör klara av att lösa problemen inom ramen för ett demokratiskt rättssamhälle, må vara att det inte är det idealiska forumet för snabba lösningar.

Mycket av det arbete som vi har framför oss förutsätter därmed talanger som skickliga politiker har. De kan lyssna, argumentera och förankra. De kan handskas med komplexa samhällsfenomen och förhandla fram legitima kompromisser. Därför är klimatförändringen framför allt en politisk fråga.

Elina Pirjatanniemi är professor i folkrätt och föreståndare för Institutet för mänskliga rättigheter vid Åbo Akademi